

Nr 1 2024

EXO

Om och kring Helsingborg

Sjukhus i Helsingborg

- Då, nu och i framtiden

Resa i Asien

- Från Bangkok till Komodo

K-märkt

- Vad innebär det?

Peer support

- Använda egna erfarenheter till att stödja

Himlahav

Eddie Olofsson

Norrländsk vision

Erik Myhrvold

Omslag - Christopher Clarkson

Redaktion

Alla idéer till artiklar kommer från deltagarna; vid frukostbordet, funderingar, samtal m m. Handledarna hjälper till med genomförandet av det redaktionella arbetet och som bollplank.

Sociala medier:
Bosse Popovic

Skribent, grafik:
Ahmad Abu Hawash

Foto, grafik:
Eddie Olofsson

Grafik:
Erik Gustafsson

Skribent, grafik:
Christian Ulf

Foto, grafik:
Christoffer Herrstedt

Redaktör:
Carl Ingelsson

Skribent, intervjuer:
Fredrik Bernhoff

Skribent:
Chris Bergström

Skribent:
Rebecca Sundgren

Skribent:
Michael Jensen

Skribent, grafik:
Pernilla Gormélius

Foto:
Christopher Clarkson

Skribent:
Mikael Nilsson

Närhelst det fattas ett beslut, stort som litet, önskar man att det ska vara grundat på visdom och inte på skäl grundade på egenintresse, prestige, girighet, eller vad det nu kan vara. Visdom är ett universellt begrepp baserat i vår biologi. Vår hjärna har specifika delar som är associerade med visdom och är ett personlighetsdrag med koppling till personligt välmående, lycka, bättre mental och fysisk hälsa och mer motståndskraft. Det är något som är bra både för människan och samhället. De flesta religioner och filosofier förespråkar visdom i gamla skrifter. Med tanke på det är det intressant hur lite visdom man ser i samhället.

Carl Ingelsson

I ett test av professorn Dilip Jeste vid San Diegos universitet som publicerats i tidskriften International Psychogeriatrics mäter man sju olika komponenter som visdom anses bestå av. Visdom kräver självinsikt, och den absolut viktigaste komponenten är prosocialt beteende vilket är att osjälviskt göra saker för andra, empati, medkänsla och altruism.

De sju komponenterna är *prosocialt beteende, självreflektion, reglering av känslor, acceptans av olikheter, beslutsamhet, ge goda råd, existensiell förankring*.

Visdom är annorlunda än intelligens. Det är till 50% nedärvt, och till 50% påverkat av miljö och beteende. Så vi kan både bli mer eller mindre visa, det går att träna upp till en del, det är väldigt skönt att veta. Borde kanske informeras om i skolorna, på arbetsplatser, ja överallt faktiskt....

Sid 4..... Sjukhus i Helsingborg

Sid 10..... Bilden

Sid 12..... Mixat

Sid 14..... Modulhusen

Sid 16..... Resa i Asien

Sid 20..... Galleri

Sid 22..... Mixat Hbg

Sid 24..... K-märkt

Sid 28..... Varierande vetande

Sid 30..... Kultur

Sid 32..... Peer support

Sid 34..... Krönikor

Sid 36..... Filmfestival

Sid 38..... Ur läkarjournalen

Sid 4

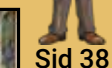
Sid 34

Sid 28

Sid 36

Sid 38

Sid 32

Sid 12

Sid 16

Sid 14

Sid 22

Lyssna på ledaren här

Exo ges ut två gånger om året av DV Media, Vård- och omsorgsförvaltningen i Helsingborg.

Ansvarig utgivare: Sofia Andersson **Redaktör:** Carl Ingelsson **Mail:** dvmedia.vof@helsingborg.se

Facebook: www.facebook.com/dvmedia.hbg **Hemsida:** www.dvmedia.se

DV Media är en daglig verksamhet för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Sjukhus i Helsingborg

- då, nu och i framtiden

Så ska Helsingborg då få ett nytt sjukhus. Denna gång i Ramlösa efter att i 140 år befunnit sig på samma plats vid Bergaliden. Det kunde ju blivit längre, men då utbyggnaden öster om lasarettet fallerade blev det en helt annan plats där man kan börja om från början.

Det har ju funnits en mängd olika sjukhus i Helsingborg under snart 200 år, även om de första knappast kan kallas sjukhus. Vi har gjort en historisk översikt över sjukhusen som funnits i Helsingborg genom tiderna.

Ännu vid mitten av 1800 talet saknade Helsingborg ett fungerande sjukhus för invånarna i staden. Dock fanns den så kallade hospitalskyrkan som då låg på Konsul Olssons plats med ytterst begränsad hjälp och vårdmöjligheter för de mindre bemedlade. De flesta sjuka vårdades fortfarande i allmänhet i hemmen.

Tanken på att bygga ett så kallat epidemisjukhus hade kommit på tal under 1830-talet då man fruktade att den asiatiska koleraepidemin kunde komma att spridas till Sverige och även hit till Helsingborg. I staden fanns också sedan 1819 en sjukstuga för den inkvarterade husarskvadronen. Sjukstugan låg vid Övre Långvinkelsgatan och drevs med hjälp av statliga medel som inte belastade stadskassan.

Helsingborgs första sjukhus, beläget i den lilla parken ovanför Himmelriksgränden.

På Ramlösa hälsobrunn byggdes under 1830-talet ett lasarett för brunnsgästerna efter ritningar av Fredrik Blom. Till detta brunnslasarett kunde även mindre bemedlade komma för att kostnadsfritt söka vård under vissa tider på dagarna.

Helsingborg fick sitt första riktiga sjukhus år 1850 efter ett initiativ av stadsläkaren J. F. Netzler. Detta sjukhus låg inrymt i det så kallade Norra badhuset även kallat det Grönwallska badhuset som låg vid S:t Jörgens plats. Det visade sig snart olämpligt att ha ett sjukhus så lågt i samma byggnad som ett badhus. Man beslutade därför år 1857 att sälja både sjukhus och badhus för att istället kunna bygga ett helt nytt sjukhus som kom att uppföras vid Himmelriksgränden. År 1858 kunde man ta i bruk detta nya sjukhus som användes i drygt 20 år.

Nästa sjukhus i ordningen var ett epidemisjukhus som uppfördes 1872 på söder, där det så kallade Tretornhuset ligger idag. Det var tre år innan en lag som föreskrev att varje stad var skyldig att ha ett epidemisjukhus.

År 1878 togs ett beslut om att låta bygga ett nytt och mera modernt lasarett i närheten av medeltidsborgen Kärnan, i kvarteret där lasarettets parkeringshus ligger idag.

Arkitekt var Mauritz Frohm. Året därpå, 1879, kunde den första delen som efter senare tillbyggnader kallades Gamla lasarettet tas i bruk. Lasarettet som var landstingsägt bestod av en 30 meter lång tvåvåningsbyggnad som inrymde 45 vårdplatser. Den övre våningen var förbehållen kvinnliga patienter.

Platsbristen var total redan från början. Redan ett par år efter öppnandet så kom en larmrapport. De hjälpsökande var dagligen lika många som platserna. När en patient efter månaders väntetid blev erbjuden plats fick man ofta svaret att de var avlidna sen länge. Eller att man nu varit frisk en längre tid. Det fanns också en stor smittorisk, sommartid flyttade man ut patienter i ett stort tält.

1885 togs ett större nybygge i bruk med ytterligare 40 platser, men den ständiga platsbristen tvingade fram ytterligare tillbyggnader av den redan befintliga byggnaden. Nybyggnaderna kom till först efter besvärliga förhandlingar mellan lasarettsledningen och landstinget. Utredningarna gjorde att det tog flera år innan man kom till skott. Avslagen var många även om behoven var uppenbara och

Chris Bergström

Fredrik Bernhoff

Carl Ingelsson

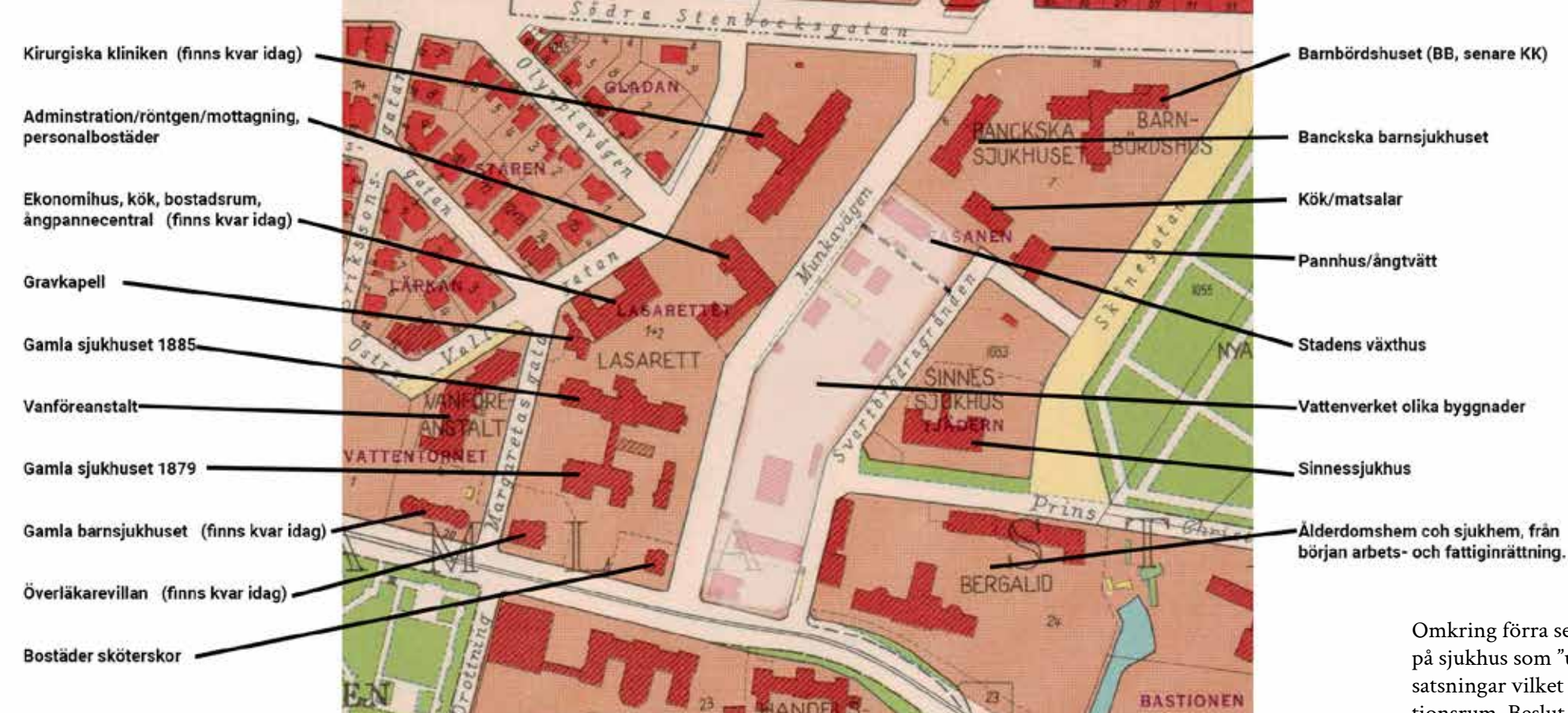
Till vänster Gamla lasarettet med planskiss, klart 1879. Det var den första delen av flera av länslasarettet. Nedan den andra delen byggd 1885. Kostnaden för den var 98.000:- och staden bidrog med 30.000:-.

akuta. Platsbristen var så akut att sk force majeure inträdde. Så dagens platsbrist är inget nytt fenomen, Platsbrist, brist på sköterskor, stängda avdelningar på semestern etc har varit mer eller mindre konstant genom decennierna.

Sen står det gamla barnsjukhuset på tur som byggdes 1888. Det är den äldsta kvarvarande vårdbyggnaden inom det första verkliga sjukhusområdet i Helsingborg. Byggnaden användes fram till 1944 då det av Ese Banck donerade "Banckska barnsjukhuset" tog över verksamheten.

År 1925 uppfördes en större byggnad, den så kallade kirurgiska kliniken. Här avled kung Gustav VI Adolf år 1973. Det finns också ett underjordiskt byggnadskomplex öster om kliniken som i princip var ett sjukhus med allt som behövdes i krigstid. I den vevan uppfördes också en köks- och tvättbyggnad. Dessa byggnader står kvar idag och ligger längs Norra Vallgatan. Ytterligare en byggnad för administration, mottagning, röntgen och poliklinik uppfördes då, men är riven idag.

Översikt över lasarettsområdet från en karta från 1955.

Det ska sägas att i denna artikel är det huvud- dragen som anges, tillbyggnader och ekonomi- byggnader mm tillkom efterhand.

Året efter, 1926 tillkom barnbördshuset som fram till 1952 förkortades som BB, efter 1952 hette det KK (Kvinnokliniken). Denna gång var det bland annat skeppsredaren B. M. Andersson som donerade 95 000:- (drygt 3 miljoner idag) och gjorde bygget möjligt.

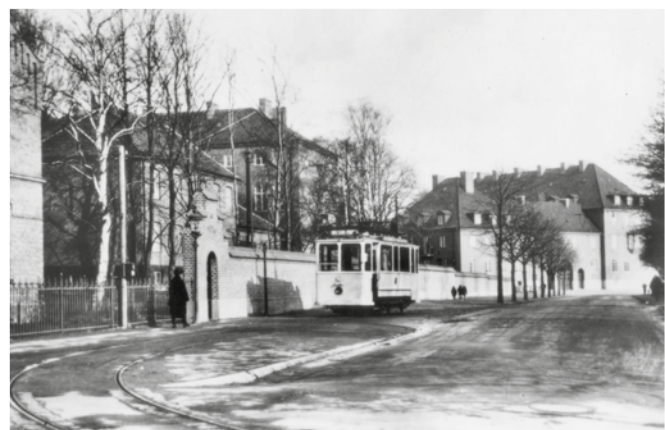
Så kommer vi till 1944 då det av Ese Banck do- nerade Banckska barnsjukhuset övertar verk- samheten från det gamla barnsjukhuset. Även denna byggnad var ritad av arkitekten Arnold Solomon – Sörensen som ritat Kirurgiska Kliniken. Sen byggs det inte så mycket förrän dagens Lasarett kommer upp på dagordningen. Och som nämnts tidigare tillkommer ibland kompletterande byggnader och det byggs om och till, men huvuddragen är de nämnda.

Efter stridiga debatter valde Helsingborg att lämna landstinget 1945. 1952 var lasarettet helt i stadens ägo fram till 1963 då staden återin- trädde i Landstinget, även då efter stridiga debatter. Sedan 1961 hade även diskussioner kommit igång om att börja bygga ett nytt lasa- rett. Denna gång fick professor Sten Samuels- son i Lund i uppdrag att rita det nya lasarettet.

Platsen för det nya sjukhuset kom dock att vålla häftiga debatter.

Många ansåg att man borde placera det nya la- sarettet utanför stan nära Sankta Maria sjukhus. Med en rösts övervikt beslutade dock fullmäktige att låta placera nybygget på det gamla lasarett- området. På grund av fler överklaganden kom frågan slutligen att avgöras på regeringsnivå. Först år 1968, fem år efter att diskussionerna började, fastslog regeringen placeringen enligt fullmäktige- beslutet.

Till slut kunde byggandet starta i februari 1971. Tre år senare kunde verksamheten börja flytta in i det nya komplexet, och tisdagen den 13 maj 1975 ägde den högtidliga invigningen för Helsingborgs nya och nuvarande lasarett rum.

Det nya lasarettet kostade då 228 miljoner kronor att bygga och man köpte in ny utrustning till ett värde av 42 miljoner kronor, vilket totalt motsva- rar ca 2,5 miljarder kronor i dagens värde.

Mellan 1880-1917 ökade antalet inlagda patienter med ca 700%. Även kostnader per vårdplats och löner och andra omkostnader gick upp, så det var hela tiden en ansträngd si- tuation. Många gånger var det stora donationer som bekosta- de olika sjukhus/avdelningar.

Omkring förra sekelskiftet ansågs ibland satsningar på sjukhus som "uppostringar". Man bantade olika satsningar vilket bl a ledde till hälsovådliga opera- tionsrum. Beslut som var tvungna att tas förhalades flera år, personliga motsättningar fanns också.

Garnisonssjukhus	1819
Ramlösa hälsobrunn	1830
Norra badhuset m sjukavdelning	1850
Sjukhus Himmelriksgränd	1858
Epedemiskt sjukhus på söder	1872 (-85, -02, -04, -05)
Länslasarettet SO Slottshagen	1879 (-85)
Barnsjukhus Bergaliden	1888
Vårdhemmet psykiskt sjuka	1902 Villa Nyhem, 1906 Frändebo, 1910 Viola
Sinnessjukhus vid fattighuset	1908-09
Tuberkulossjukhus Kungshult	1910 (43-45)
Epedemisjukhus Pålsjö	1915
Sankta Maria sjukhus	1920-27
Kirurgiska kliniken	1925
Barnbördshus/spädbarnsavd	1926
Banckska barnsjukhuset	1944
Lasarettet	1975

Bilden till vänster: Gamla lasarettet till vänster och administrations- byggnaden till höger i bild. Munkavägen, bildvinkel från Bergaliden.

Det var inte för skavsår man sökte förr i tiden. Här är ett xplock från förra seklet:

- * Sten över foten under arbete
- * Fastklämd av stor sten
- * Fall från öfre våningen ner i ett stenrös
- * Sprängning med dynamit
- * Öfverkörd på jernvägen
- * Olyckshändelse i tröskverk
- * Vedlass av vägen
- * Olyckshändelse på båt under storm
- * Olyckshändelse vid ett ras i en kolgruva
- * Fallande stock öfver foten

Brunnslasarettet i Ramlösa

Hur som helst var detta den mest expansiva tiden i Helsingborgs historia, med en enorm befolk- ningsökning. Befolkningen femdubblades mellan 1850 och 1890, och mer än fördubbla- des mellan 1890 och 1930, till drygt 55 000 invånare. Sjukhus byggdes och byggdes ut på alla håll och kanter. En del hade mer specialiserad inriktning. Vi nämnde ju bland annat epede- misjukhus tidigare innan vi kom in på så kallade riktiga sjukhus. Det fanns ju även sinnessjukhus, tuberkulossjukhus, vårdhem och vanförestalter.

Epedemisjukhuset på söder var det första sjukhuset i Helsing- borg med specialinriktning. Det skulle snart följas av fler.

Angkor Wat, beskrivet som världens största religiösa monument, beläget i Kambodja på gränsen till Thailand. Det byggdes på 1100-talet av khmererna, först som hinduiskt tempel men mot slutet av århundradet blev det gradvist mer buddhistiskt. Det finns på Unescos världsarvslista. I ruinstaden Angkor, som Angkor Wat är en del av, kan upp till en miljon människor bota som mest.

MIXAT

Intressant om bakfylla

Ju äldre du blir ju mer bakfull blir du. Antalet leverenzymers minskar och kroppens organ är långsammare.

Även om du inte gjort nåt tokigt kan du få ångest då viktiga signalsubstanser som reglerar vårt stämningsläge är satta ur spel.

Vissa blir knappt bakfulla, ca en femtedal av befolkningen har mer effektiva nyckelenzymer som bryter ner alkoholen snabbare.

Det kan vara farligt att träna hårt när man är bakfull, speciellt när man är äldre. Hjärtmuskeln kan drabbas av rytmstörningar.

Källor:
Wikipedia
Vinguiden.se
Karolinska Institutet

Bilder:
Wikimedia Commons
Pixabay

www.dvmedia.se

Levern

Visste du att levern är det enda fasta organ som kan återskapa sig själv? Den har en stor överkapacitet, det går att ta bort fyra femtedelar utan att levern tappar i funktion. Dessutom kan den återskapa sin förlorade del (om den inte är för skadad). Så en person kan skänka en del av sin lever för transplantation, och så växer levern till sin fulla storlek både hos givaren och mottagaren.

Pressat läge

I krig hamnar soldaterna ofta i olika pressade situationer där man måste ta svåra beslut, sannolikheten kan vara större att man dör än överlever. Då måste beslut fattas, snabbt, och ett otroligt exempel på det kan ni läsa om i nedanstående berättelse....

Om man är instängd, och fiendens eldgivning är av så intensiv art att ens manskap inte förmås avancera, då kan man (kanske inte alltid) med framgång använda sig av en okonventionell metod. Denna metod använde sig den tyske pansargeneralen Kurt Meyer utav, då hans manskap befann sig i en ytterst svår situation under fälttåget i Balkan.

Kurt plockade helt sonika fram en handgranat framför sina grenadjärer, drog bort säkringen, och kastade den bakom den siste mannen i ledet. Kurt beskrev senare händelsen i sin självbiografi "Jag stred för Tyskland", att "jag har aldrig upplevt ett så samtidigt språng framåt, som under dessa sekunder". Detta agerande från Kurts sida räddade med största sannolikhet livet på manskapet då dessa var instängda, efter att en väg sprängts bort uppe i de grekiska bergen, samtidigt som de var utsatta för intensiv eldgivning. Antar att manskapet hade blandade känslor...

Lite om vin

Vindruvor är den mest odlade frukten i världen.

Det finns 10 000 olika sorters druvor.

Ett ton druvor räcker till ca 700 flaskor vin.

Den äldsta bevarade vinflaskan kommer från Tyskland, är öppen och romersk, från ca 325-350 e Kr.

De tre största producenterna är Frankrike, Spanien och Italien.

Om Skånes flagga

Alla känner igen Skåneflaggan, det gula korset på röd bakgrund. Färgerna är inte som man skulle kunna tro en blandning av den danska och svenska flaggan. Dessutom är det egentligen Skånelands flagga, dvs Skåne, Halland, Blekinge och Bornholm även om den normalt förknippas med Skåne.

Det är en korsflagga såsom de andra nordiska flaggorna, med ett lite dunkelt förflutet. Korsflaggornas ursprung var de korsbanér som användes av härskarna under korstågen. Det finns vissa teorier. En av dessa härleder flaggan ända till 1100-talet och den 50-årsperiod då Lund var ärkebiskopsäte för hela Norden.

Vid slaget vid Volmer 1219 sägs att de skånska trupperna förde ärkebiskopens Andreas Sunessons vapen som var ett gult kors på röd botten. Ännu en sak som kan tala för detta är att Vilhelm Erövraren under andra halvan av 1000-talet fick en "gonfalon" (heraldisk flagga/banér) av påven, och denna hade ett gult kors på vit botten. Om nu detta är riktigt skulle Skånes flagga vara världens äldsta flagga i bruk då skåningarna lydde under ärkebiskopen vid skiftet 1100/1200-talet..

Den annars äldsta flaggan i världen är just Dannebrogen som enligt legenden danskarna fick just vid slaget vid Volmer 1219. En teori menar att segerherren Valdemar Sejr (som för övrigt blev krönt av Andreas Sunesson) helt enkelt stal ärkebiskopdömet Hamburg-Bremens rödvida fana. Johanniterriddarna som var avgörande för slaget hade också en rödvit kosrfana.

För att ytterliga komplicera saken hade även den tyske kejsaren och den franske kungen röda vapen med silverkors som sägs leva kvar i Dannebrogen och i Schweiz flaggor.

Även digitala hjälpmedel har börjat nånstans

Idag finns det en uppsjö av digitala hjälpmedel och appar som hjälper skolbarn att lära sig t ex att räkna, skriva och läsa. Men allting börjar ju nånstans, och de som är uppväxta på 90-talet kommer nog ihåg barnspelen av "Levande Böcker", dataspelsföretaget som grundades 1993 av Jonas Ryberg och Pelle Tornell.

Målet var att lära barn saker på ett roligt sätt, att leka och lära, inte bara skriva och räkna. Förutom att handla just om läsa/skriva och räkning kunde spelen också handla om människan, småkryp, rymden och mycket annat. Totalt gjorde företaget ett 30-tal spel, flera av dessa var som serier.

Några av deras populäraste spel var bland andra Krakel spektakels ABC som var baserat på Lennart Hellsings och Poul Ströyers bok ABC. Andra spel var lek-lär första klass och mulle meck. Bolaget samarbetade även med andra företag, bl a Rabén & Sjögren.

Efter en mängd uppköp och sammanslagningar uppgick företaget i Pan Vision 2001. Varumärket "Levande Böcker" fanns ytterligare ett par år.

Det finns minst 1,5 miljoner katter i Sverige. Redan för 10 000 år sedan började man tämja katter i Egypten. De kan springa i 50 km/h på korta sträckor och hoppa två meter rakt upp i luften, men kan också sova 16 timmar om dygnet. Katten har välutvecklade sinnen, den ser sex gånger bättre än människan i mörker och har välutvecklad hörsel som hör höga frekvenser. Dessutom har den 24 morrhår som känner av omgivningen. Katten jagar också på samma sätt som sina stora släktingar t ex lejon och tiger.

Helena Taps, SBF

Modulhuset

Nu har det funnits i ett par år, det s k containerhuset på Gåsebäck som egentligen borde kallas för modulhuset. Man ser det när man kör över Södergatsviadukten eller längs Malmöleden. Det är ju ett tillfälligt hus som så småningom ska bort igen, vilket är lite synd, husen är ju faktiskt rätt fina, med inspiration från lägenhetshus i New York och med japansk trädgård. Från början var tanken att det skulle bli 78 lägenheter, och man hoppades på par och barnfamiljer. Så blev det som det skulle? Vilka bor i husen? Vi pratar lite om detta med Helena Taps från stadsbyggnadsförvaltningen.

Hur föddes idén till det här projektet?

– Jag kom i kontakt med detta för 3 år sen, ungefär ett och ett halvt år innan H22, berättar Helena. En arkitekt som hette Carl Edwall kontaktade mig, han hade en ide kring detta som han inte kallade för containerhus utan modulhus. Det handlar om att man kan bygga upp hus med moduler, tillfälligt, och kunna flytta dom vid behov, som en byggsats, som legoklossar. Han visade husen för mig och lite folk från H22 som också tyckte att det var ett spännande drag. Men det fanns också svårigheter med hur det skulle bli, hur skulle man flytta det sen, och vem vill bo där och så vidare.

Det var en intressant idé, men nån måste ju betala för att bygga det. Då fick arkitekten kontakt med ett företag som heter Sveaviken som var intresserat av att investera i detta. Det som staden gör är att vi arrenderar ut marken, staden bygger inget själv. Det var en stor investering, ungefär 25 miljoner som man måste putta in, och sen en ganska klurig bygglovsprocess. Det berodde på att man aldrig brukar bygga på ett tillfälligt lov, utan bara permanent, då det är ganska höga krav inom bygglån när det gäller bostäder.

Varför valde ni just Gåsebäck, just den platsen?

– Eftersom det finns ett stadsutvecklings-projekt som heter H+ som har hållit på sedan 2010. Hela området sträcker sig hela vägen från Oceanhamnen till Gåsebäck. Den långsiktiga planen är att Gåsebäck ska omvandlas till en stadsdel som man kan bo och leva i. Dock tar det ju lång tid att göra en detaljplan, planera och utveckla en hel stadsdel, och det är ganska klurigt att utveckla ett industriområde till bostadsområde. Man kan göra som med Oceanhamnen, att riva allting som finns där så man kan börja om på nytt. På Gåsebäck vill man däremot göra det under en längre tid och försöka vara lite nytänkande, experimentella.

Det är därför vi arbetar med gamla brandstationen som en katalysator som vi kallar det för, att man fyller på brandstationen med kultur och små företag. Då passar det bra med att prova med att bygga tillfälliga bostäder i området. Förhoppningen var att byggbranschen skulle bli mer nyfiken på detta, så det blev även ett politiskt beslut att göra detta, och att färdigställa huset på ett år till H22.

Ja, hur ser intresset ut?

– Världsekonomin ser tyvärr annorlunda ut idag, så det har inte varit helt lätt att fylla lägenheterna med hyresgäster, det är ingen kö. Det är ju inte bara problem för detta huset utan för hela stan, att nybyggnationer står tomma, hyresrätter är jättedyra i produktion. Det blir nog en extra utmaning eftersom det ligger på Gåsebäck, och då måste man försöka hitta varför man ska bo just där. Och det handlar ju om att du bor i ett omvandlingsområde som är unikt och som håller på att förändras. Just nu bor det tretton personer i huset som har 39 lägenheter totalt. Så det är inte fullt uthyrt än.

Det här huset innehåller mycket tekniska innovationer och flera smarta tekniska lösningar, det kostar lite att bygga, förmodar jag?

– Ja, det gör de ju, runt 25 miljoner som jag nämnde. Detta är alltså moduler som företaget SIBS har byggt i Malaysia, sen kom de hit och monterade ihop modulerna. Poängen med det hela är att byggnaden står på fötter och att det inte får grävas i marken. Även hela innergården med planteringar är byggt uppe på ett bjälklag, och mellan modulerna i byggnaden finns det ett schakt med alla installationerna, vatten, el och sånt.

Hur kan då en lägenhet se ut?

– Lägenheterna är jättefina, de säger det är bostadsrättstandard på dem, det är parkettgolv, kaklade badrum, tvätt- och diskmaskin och alla såna faciliteter. Det är mest tvåor och treor. Bor du på fjärde våningen och uppåt så ser du sundet, och även Turning Torso på soliga dagar. Så det är ett coolt ställe att vara på, det är väldigt fina lägenheter, även innergården. Huset har även vunnit första pris i en arkitekttävling och lägenheterna är jättefina.

Till vilka målgrupper vänder man sig till projektet?

– Till unga kreativa människor främst, människor från som man kallar för "kreativa kulturella branscher". Vi kopplar mycket till brandstationen, even-ten, konserterna som finns i området. Vem som helst är visst välkommen, men man måste ha en viss nyfikenhet på de här processerna för att vilja att bo där. Det är ju inte riktat till barnfamiljer just nu. Men det kommer det bli så småningom, eftersom området utvecklas och det planeras in fler bostäder i kvarteret där.

Mer permanenta bostäder då?

– Det blir det. Sen parker och sådana saker som behövs om man har barn, plus att vi jobbar mycket med trygghet i området med belysning och såna saker så att det blir attraktivt att bo i Gåsebäck.

Projektet är först i Sverige i sitt slag. Har ni några planer att utöka till konceptet till andra städer än Helsingborg?

– Nä, det har vi inte, det var mer att det hängde med på H22, att prova vad det kan bli för nånting. Och just när det gäller byggregler för tillfälliga bostäder så har reglerna blivit tuffare, så att göra samma sak vet jag inte om det är ens möjligt. Det blir också problem att hyra ut en lägenhet till någon som kanske vill bo där resten av livet, så kan man bara hyra ut i max 10–15 år.

Vem äger fastigheten nu, för jag antar det är ett bostadsbolag som äger den?

– Ja, det är Sveaviken, och det som vi tycker är positivt är att dom bygger huset och sen stannar kvar och förvaltar det också, inte bara bygger och säljer till någon annan utan faktiskt bryr sig om och tar hand om det.

Fredrik Bernhoff

Carl Ingelsson

Lyssna på intervjun här

Bilder: DV Media

www.dvmedia.se

Christopher Clarkson

Carl Ingelsson

Bildreportage

Resa i Asien

I januari bar det iväg på två månaders resa i Asien. Christopher hade blivit ditbjuden av sin bror som spelar fotboll i klubben Prime Bangkok i Bangkok. Med lite kontakter kunde man också ordna så Christopher kunde bo i en egen lägenhet. Även om han skötte sig själv så följde han med på alla träningar med brodern och såg alla matcher, hängde med laget.

Matdags med laget.

Redan efter en vecka var det dags för att resa vidare. Målet var Komodoöarna, enda stället där världens största ödla lever, komodovaranen. Detta var resans höjdpunkt för Christopher som länge velat se djuren på nära avstånd.

Under de kallaste månaderna i Sverige blev Christopher bjuden till Thailand av sin bror som spelar professionell fotboll i Bangkok. Det blev besök i flera olika länder, förutom Thailand var de även i Kambodja och Vietnam. Dessutom åkte Christopher till Komodoöarna i Indonesien där världens största ödla finns, komodovaranen. Bland annat.

Christopher ombord på en båt i Indonesien

Varanen kan bli 2-3 meter lång och väga 70 kg. Den största var över 3 meter och vägde 166 kilo inklusive osmält föda. Den kan äta upp till 80% av sin egen vikt vid ett tillfälle. Den är inte ofarlig då den både är giftig och har farliga bakterier i munnen, så man ska egentligen inte gå nära, vilket Christopher ändå gjorde.

Efter detta möte var det bokat tre dagar på en båt med övernattningar ombord. Man åkte till olika öar, snorklade och dök. Det var tio passagerare

Solen går ner över Bangkok. Utsikten från Christophers fönster. Ovanligt klart, för det mesta låg det smog över staden.

med Christopher. Snorkling med bland annat rockor var en upplevelse, tyvärr såg han ingen valhaj som är världens största fisk. Men fint var det, det var ju korallrev också. Dock tyckte Christopher som dykt och snorklat en del att reven var finare i Röda Havet.

Efter denna vecka var det tillbaks till Bangkok via Bali, dock inte utan problem då han missade flyget och var tvungen att köpa en ny biljett.

Väl tillbaka i Bangkok fortsatte det som det började med att vara med på broderns träningar och matcher blandat med egna strövtåg i Bangkok.

Ovan en av de ca 3000 komodovaraner som finns kvar. Till vänster utsikten från matbordet på båten, inget man skulle tackat nej till.... Nedan en annan typ av varan, "monitor lizard" i Bangkoks parker.

Maten var både billig och god, men Christopher tyckte det var väldigt rörigt och stökigt i staden, så han drog sig mer åt parker och tempel. I parkerna sprang han också på sina bekanta stora ödlor, dock av en annan ofarlig art.

Coldplay.

En dag kom Coldplay (ett av världens största band) till Bangkok för att spela på Nationalarenan Rajamangala National Stadium som rymmer drygt 51 000 personer. Det var en häftig upplevelse, Coldplay är kända för sina spektakulära shower. Mycket folk, utsålt, men tyvärr stukade Christopher foten vid tillfället. Lite olyckligt då han dagen efter skulle till ett annat mål, nämligen Angkor Wat i Kambodja, världens största tempelområde.

www.dvmedia.se

Angkor Wat, se bild uppslag sidan 10-11. Världens största tempelområde, började byggas av khmererna på 1100-talet. Ett världsarv, men också många besökare, omkring 2 miljoner årligen.

Trots stukad fot gick det ändå någorlunda bra, det blev många fina bilder. Det blev också närkontakt med apor som finns i mängd vid templet.

Då Christopher tidigare hållit på med boxning var det ju självklart att kolla in thai-boxning, muay thai, när man är i Thailand.

I slutet på resan var man några dagar på en ö i Vietnam där man hade det skönt och badade och såg sig omkring. Slutligen blev det några dagar i Phuket med brodern, där Christopher hade varit en period tidigare i livet. Han mötte också en gammal bekant där.

Det var en händelserik resa som lämnat många vackra bilder på näthinnan. Ni kan se några fler bilder om ni läser av nedanstående QR-kod.

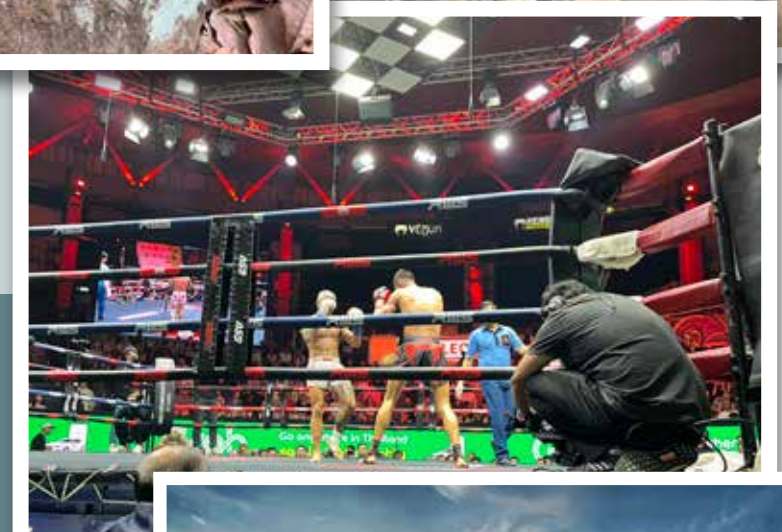
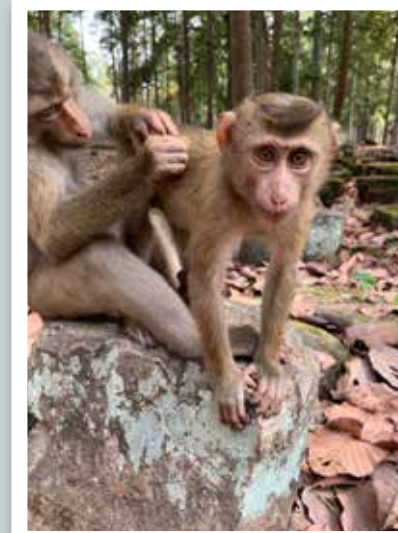

Se fler bilder här

Till höger bilder från Angkor Wat, sen thai-boxning i Bangkok, och nedan några bilder från en inte helt ansträngande tillvaro på ön Komodo, än så länge ett paradys. Och en vilande Buddha passar ju in.

Bilder: Christopher Clarkson

Horizon

Almost

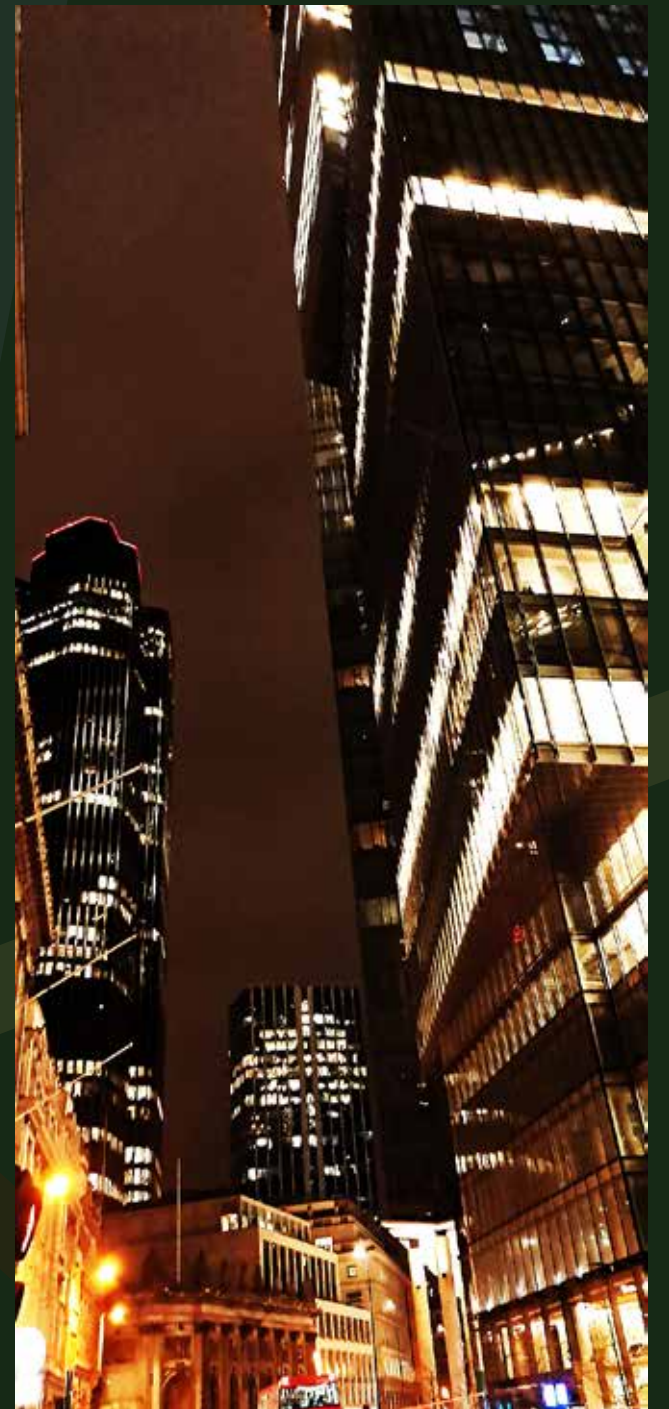
Pernilla Gormélius

Eddie
Olofsson

Manifest

Pernilla
Gormélius

London calling

Chris Bergström

Ovan Grönalund då det begav sig, förmodligen slutet 1800-talet, dock inga hästar på bilden. Till höger samma hörn idag.

Gräv där du står

Gräv där du står brukar det heta. Det råkade vi göra av en slump i samband med faktasökande i Helsingborgs stadslexikon. Till att börja med heter huset där DV Media huserar "Söderport" och är K-märkt. Antar att det var största huset då det byggdes 1964, och sågs som en port till söder från city. Platsen där det ligger är på Södergatan, som förr i tiden var en landsväg. Numera brukar fastigheten kallas för Capiohuset.

I hörnet Södergatan/Eneborgsvägen låg ett som det står i Helsingborgs stadslexikon legendariskt värdshus/nöjesställe som funnits på platsen sen åtminstone andra halvan av 1700-talet. Det finns markerat på en karta från 1787. Under första halvan av 1800-talet kallades det Scherens värdshus efter bryggaren Nils Scher. Sen hette det Grönalund från 1863 ända till 1910-talet då värdshuset byggdes om och blev skrädderi/herrekipering ända till 1962. Då revs det för att ge plats åt nuvarande Söderport.

Det roliga är att Gröna Lund i Stockholm inte var först, det öppnade 1883. Här i Helsingborg döptes det redan 100 år gamla värdshuset om till Gröna Lund 20 år innan det öppnades i Stockholm. Här fanns det danssalong, kägelbana och trädgårdsservering. Det var också en välbesökt mötesplats för den gryende arbetarrörelsen.

Det var högt i tak då det var sista förfriskningsstället längs landsvägen som Södergatan då var. Faktum är att det var en allé hela vägen ända ut till Planteringen. Mestadels var det lantbrukare och slaktare på väg hem från staden som brukade ta rejäla pauser här. Speciellt på torgdagar festades det rejält, och det slutade som oftast med ett rejält slagsmål. Dessutom såldes och byttes hästar här som också provkördes. Så många som möjligt tog plats i åkdonet och så bar det av i vildaste sken längs landsvägen och tillbaka. Det var fullt av åkdon och lösa hästar längs Eneborgsvägen. (Inget nytt under solen, inte utan att man tänker på idag när man varit tvungen att placera farthinder för bilar som ger järnet) Jag tänker att det faktiskt var som vilda västern här precis där jag sitter och skriver detta. Men vad finns i hörnet idag då? Ja, det har ju onekligen lugnat ner sig, rejält. Nu ligger Fonus begravningsbyrå i hörnet....

Maria Zoéga

Maria Zoéga, som innan hon gifte sig hette Maria Tufvesdotter Thunell, föddes 1860 i Källna i Östra Ljungby socken. Hon var en driftig person, och började i sin ungdom med att sälja äpplen på torget i Ängelholm. Maria måste haft ett stort intresse för fotografering, då hon redan som 24-årig ensam kvinna startar en fotoateljé i Landskrona.

Det var här hon träffade Carlos Zoéga. Han hade tidigare emigrerat till Brasilien och börjat handla med kaffe, 1881 flyttar han tillbaka till Sverige och startar en kaffehandel i Landskrona. Maria och Carlos förälskar sig i varandra, gifter sig 1885 och flyttar året efter till Helsingborg för att satsa på kaffehandel. Där grundade de Helsingborgs Patent-Kaffe-Rosteri, beläget på Kullagatan 27.

Maria engagerade sig allt mer i sin makes verksamhet och överlät sin fotografiateljé till sin yngre syster. Familjen hade sin butik i bottenplanet med bostad på våningen över och kaffebrännaren på vinden.

Två år senare drabbas hon av flera hårda slag. Medan Zoéga var gravid med parets andra barn gick Carlos mamma bort. Dagen efter insjuknade maken plötsligt och avled samma dag. Sex veckor senare föddes sonen Carl Thure, som dock avled i plötslig spädbarnsdöd efter en månad. Maria stod därmed ensam kvar som ansvarig för driften av kafferosteriet och omvårdnaden av makarnas tvååriga dotter Clara-Maria.

Hon fick tiden därefter flera erbjudanden om att sälja sin verksamhet, men var fast besluten om att driva kafferosteriet vidare. För att hålla affärerna vid liv besökte Maria Helsingborgs caféer och butiker för att göra reklam för och sälja sitt kaffe. Hon gick även runt i Helsingborg och sålde sitt kaffe på egen hand. Snart var kafferosteriet en välmående verksamhet.

Den 20 juli 1890 gifte Zoéga om sig med konditor Johan Svensson som tog sin hustrus efternamn som sitt och även började engagera sig i kafferosteriet. År 1890 föddes parets första son, och 1894 föddes ännu en son, Rudolf.

Vid sekelskiftet 1900 flyttades verksamheten till en ny lokal i en nybyggd fastighet på Drottninggatan 30, där det än idag drivs butik och café. Rudolf började engagera sig i kafferosteriet 1913 och fick en mer ledande roll efter faderns död 1922. Maria Zoéga avled 1940, Rudolf tog över och drev företaget långt in på 60-talet.

Maria Zoéga ligger begravd på Pålsjö kyrkogård.

Maria Zoéga

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maria_Zo%C3%A9ga.png

K-MÄRKKT

Rebecca Sundgren

Carl Ingelsson

De flesta har nog en aning om K-märkt är, men inte vad det egentligen innebär. Det kan vi förstå, K-märkning är nämligen ett samlingsbegrepp för olika typer av skydd. Numera heter det egentligen Q-märkning.

K-märkt betyder Kulturmärkning, och det är som sagt en beteckning för kulturskydd av en byggnad eller ett markområde. Det handlar oftast om äldre byggnader eller platser med ett kulturhistoriskt värde som ska skyddas och bevaras på bästa sätt. Det innebär också att en byggnad inte får rivas eller förändras så det kulturhistoriska värdet minskar. Det kan gälla allt från kyrkor, byggnader eller markområden, till och med båtar.

Det finns många olika beteckningar som är kopplat till antingen kommunen, länsstyrelsen, regeringen eller Riksantikvarieämbetet. Nedan en kort förklaring till de olika beteckningarna.

Byggnadsminne - en av länsstyrelsen eller regeringen skyddad kulturhistoriskt värdefull byggnad som kan ge ägaren rätt till statligt stöd för att underhålla och sköta byggnaden. Det finns drygt 2000 byggnader i Sverige som förklarats som byggnadsminne.

Kyrkligt kulturminne - kyrkobyggnader/tomter som uppförts/tillkommit före 1939 får inte på väsentligt sätt ändras utan tillstånd av Länsstyrelsen. Även senare byggnader kan bli kyrkligt kulturminne genom beslut av Riksantikvarieämbetet.

Q-märkning är en bestämmelse i kommunal detaljplan som ger skydd åt kulturellt värdefulla byggnader och miljöer på kommunal nivå, reglerat i Plan- och bygglagen. Den stora bokstaven i detaljplanen som refereras till i följande text kan t ex vara "B" för bostäder, "C" för centrum, "K" för kontor, "N" för friluftsliv, "V" för hamn, kanaler osv.

Q - ett stort Q handlar om användningen av byggnaden eller området. Det innebär att användningen ska vara anpassad till byggnadens kulturvärden. Sen spelar det ingen roll om det är bostäder, kontor eller butiker, bara bevarandet av byggnaden inte motverkas. Det innebär inte rivningsförbud i sig heller.

Källor:
Wikipedia

Bilder:
DV Media
Creative Commons

www.dvmedia.se

q - i kombination med index (stor bokstav i detaljplanen) innebär att byggnaden är särskilt kulturhistoriskt värdefull och att den inte får förvanskas. Det gäller t ex rivningsförbud, interiörer eller hur underhåll ska utföras etc. Det är det starkaste skyddet en byggnad kan ha i en detaljplan.

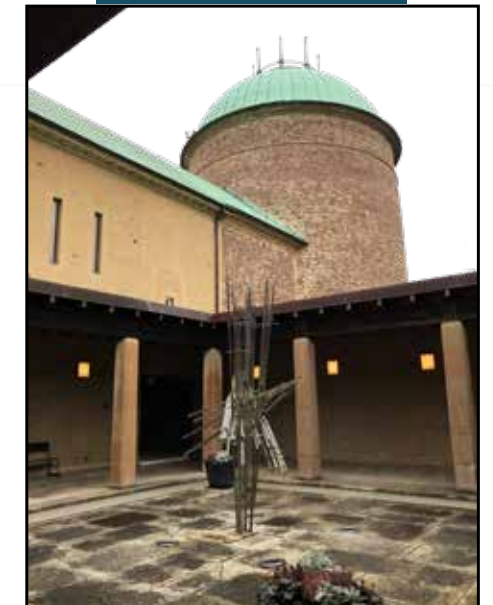
k - i kombination med index (stor bokstav i detaljplanen) innebär att befintliga byggnader endast får förändras med varsamhet. Det kan handla vilken färg som byggnaden ska ha, eller att fönster kan bytas men måste se ut på ett visst sätt. Det kan dock inte krävas att originaldetaljer bevaras, men bestämmelserna kan styra hur detaljerna får se ut.

f - i kombination med index (stor bokstav i detaljplanen) är en hänsynsbestämmelse till skillnad mot de andra beteckningarna som handlar om bevarande. Denna beteckning innebär att nya byggnader måste utformas och placeras med hänsyn till omgivande bebyggelse. Det tydliggör också vilka karaktärsdrag och värden man ska inrikta sig på.

Kulturresevat - ett skyddat mark- eller vattenområde i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade landskap.

Riksintresse för kulturmiljövården - områden av nationellt intresse som inte får skadas påtagligt av t ex nybyggen. Detta regleras i Miljöbalken och beslutas av Riksantikvarieämbetet. Det finns ca 1700 sådana områden i Sverige.

Förutom dessa områden finns det också skydd som inte är märkning. Dessa skydd heter "Varsamhetskravet", "förvanskingsförbudet" och "Underhållskravet".

Varsamhetskravet - innebär att ändringar av byggnader ska ske varsamt med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och kulturvärden.

Förvanskingsförbudet - är en byggnad särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får den inte förvanskas.

Underhållskravet - underhållet för byggnaden ska anpassas till omgivningens karaktär och värde utifrån historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Är den ansedd som särskilt värdefull ska dessa värden bevaras.

Det finns faktiskt också kulturmärkning av fartyg. Denna utförs av Statens maritima och transporthistoriska museer, men har ingen juridisk innebörd. Fram till 2021 hade 149 fartyg av alla de slag K-märkts, t ex ångfärjor, bogserfartyg och torpedbåtar. Även fritidsbåtar k-märks sedan 2009.

Trots att Helsingborg är en gammal redarstad med en rik och stor historia finns inget K-märkt fartyg i staden. Dock finns ett museifartyg med Helsingborgskoppling som ligger vid Wasamuseet i Stockholm, räddningskryssaren Bernhard Ingelsson. (Bernhard Ingelsson var VD för redieriet Transmarin i Helsingborg.)

Räddningskryssaren Bernhard Ingelsson

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bernhard_Ingelsson_2010.jpg

Det finns ett stort antal byggnader i Helsingborg med olika typer av märkning. Här är ett urval från city och söder. Se även länkar till stadens hemsida om k-märkning samt lista på k-märkta byggnader.

Länk till stadens hemsida om k-märkning

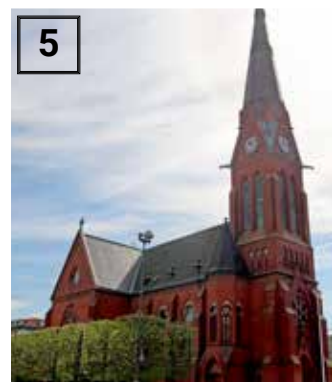
Se hemsidan här

2

7

5

6

4

8

9

10

11

12

13

14

15

1

16

17

18

19

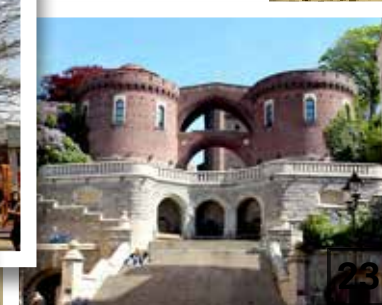
20

21

22

23

24

25

26

27

Länk till lista över k-märkta byggnader

Se listan här

1. Handelsbankshuset	10. Knutpunkten	19. Grand hotel
2. Konsul Perssons villa	11. Ångfärjestationen	20. Dunkers kulturhus
3. Folkets hus	12. Gamla elverket	21. Marina Plaza
4. Konserthuset	13. Kärnan	22. Simhallsbadet
5. Gustav Adolfs kyrka	14. Gamla tullhuset	23. Terrasstrapporna
6. Lasarettet	15. Söderporthuset	24. Continentalpalatset
7. Gamla barnsjukhuset	16. Stadsbiblioteket	25. Najaden (Gamla stadshuset)
8. Gustav Adolfskolan	17. Palladiumhuset	26. Stadsteatern
9. Söders höjder	18. Rådhuset	27. G A församlingshem

VARIERANDE VETANDE

Rebecca Sundgren

Bilder:
Wikimedia commons
Creative commons
Pixabay
Pinterest

Musse Pigg blev den första animerade karaktären att få en stjärna på Hollywood Walk Of Fame. (Det finns nitton än så länge, andra karaktärer är bland andra Snurre Sprätt, Nalle Puh och Hacke Hackspett.

När Musse pigg-klockor lanserades på Macy's i New York 1933 såldes 11 000 st den första dagen.

Mellan 1928 – 1953 tecknades det 118 serier med Musse Pigg.

Källor: <https://www.filmtopp.se/lista/disneyplus-100-fakta-om-disney-siffror-trivia-och-citat>
<https://www.piraja.se/noje/10-fakta-om-disney>
<https://www.elle.se/noje/20-saker-och-detalljer-du-inte-visste-om-disneyklassikerna/>
<https://sv.wikipedia.org/wiki/>
<https://sv.wikipedia.org/wiki/Disneydags>

Walt Disney! En av världens stora ikoner inom den animerade filmen. En man som växte upp fattigt men som hade stora ambitioner, drömmar och idéer. Han jobbade sig uppåt, gjorde dröm till verklighet och skapade glädje både för barn och vuxna. Disney blev ett imperium med inte bara film och tv utan gigantiska nöjesparker runt om i världen.

Efter hans död fortsatte man arbetet i hans anda, och företaget har med tiden växt och utvecklats till dagens Disney med egna tv-kanaler och breddat utbud. Numera tänker man kanske inte på Walt Disney utan på företaget Disney, men det var han som startade det hela. Hur som helst så finns han i historieböckerna och lever vidare i mångas hjärtan. Det universum han skapade finns kvar och lever, frodas och utvecklas i högsta välmåga. Här kommer lite fakta om Disneyvärlden som ni kanske inte kände till.

Walt Disney vann personligen 32 Oscars under sitt liv.

I många Disneyfilmer saknas det karaktärer som är mammor, det sägs bero på Walt Disneys förlust av sin egen mamma.

Det existerar 5 st Disney-kryssningsfartyg.

Walt Disney World Resort i Florida är till ytan ungefär lika stort som San Francisco

Walt Disney studios hette från början Disney Brothers Cartoon Studio 1923. Han startade företaget med sin bror Roy.

Den första nöjesparken Disneyland öppnade portarna 1955.

Över 10 miljoner abonnemang anslöts till Disney+ den första dagen.

Disneydags sändes första gången i svensk tv 1991 på svt och var en timme långt.

Julprogrammet Kalle Anka och hans vänner önskar god jul sändes för första gången i svensk tv 1960.

Filmerna "Pocahontas" och "Mulan" är två Disneyprinsessor som är baserade på verkliga personer (även om Mulan tekniskt sett inte är en prinsessa).

Över 750 konstnärer bidrog till skapandet av "Snövit och de sju dvärgarna".

"Aristocats" var den första långfilmen som Disney producerade efter Walt Disneys död.

Scar från "Lejonkungen" är med i "Herkules" som päls!

Animationen för "Pongo och de 101 dalmatinerna" från 1961 sägs innehålla nästan 6,5 miljoner svarta prickar.

Gamarna i "Djungelboken" är inspirerade av bandmedlemmarna i The Beatles.

"Fantasia" drog över sin budget kraftigt och höll på att ruinera bolaget.

"Frozen 2" från 2019 är den mest inkomstbringande film Disney gjort, 1,45 miljarder dollar, ca 10 gånger mer än vad den kostade.

"Skönheten och Odjuret" blev första animerade film som fick Oscars-nominering i kategorin bästa film.

Musse pigg, Långben och Kalle Anka skyntas i filmen "Den Lilla Sjöjungfrun" från 1989.

Chris Bergström

Källor:
Wikipedia
Hbg Stadslexikon

Bilder:
Creative commons
DV Media

www.dvmedia.se

Fotografi på Dunkers kulturhus

Utställning

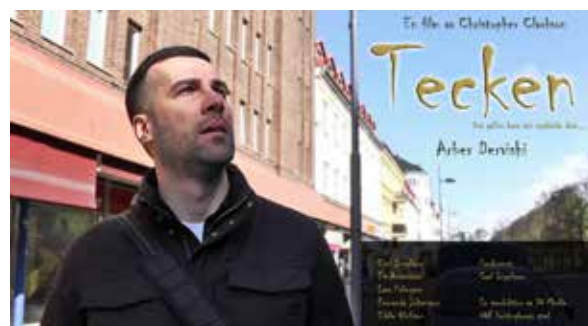
Helsingborgsbilder av Alfred B. Nilsson

Helsingborg är en väldokumenterad stad på många sätt. På Dunkers kulturhus finns en utställning med bilder av Alfred B Nilsson som håller på till den 29 september. Utställningen består av helsingborgsbilder tagna mellan 1899-1918 och är ett samarbete mellan Dunkers kulturhus och Helsingborgs museum.

Alfred B Nilsson var kunglig hovfotograf, och tog en mängd bilder på det mesta i staden; hus, gårdar miljöer, personer, händelser. Det är ett sedan mer än ett sekel nu svunnet Helsingborg man får möta på utställningen.

Förutom fotografier presenteras även lokal- och personhistoria. Det är verkligen en utställning som är värd att besöka, den skapar tankar på hur staden ändrats, kanske hur det var när ens äldre släktingar levde. Det är ett fint tidsdokument.

Tecken är en kortfilm av Christopher Clarkson om att se tecken i vardagen. Till höger en länk till filmen.

DV Media som ju gör denna tidning sysslar ju också med annat. Det kan förutom redaktionsarbete handla om poddar, bildskapande, sociala medier, intervjuer, och film i olika former.

Se filmen här

Pernilla Gormélius

Pay it forward

Filmrecension

Ger jag från hjärtat för att jag vill väl... eller för att jag vill ha nåt tillbaka? Vem är du? Hjälper du andra för att du kan och vill eller för att du kan "få nåt tillbaka"?

Det är lite så världen ser ut. Människor spelar gärna in sina goda gärningar på sin mobil och lägger ut videos på nätet där man ger bort kläder, mat, bilar m.m. Men är de lika "godhjärtade" när de inte spelar in det? Pay it forward är filmen du behöver se när det känns som "Äh va spelar det för roll egentligen". När man tittat på den ena nyhetssändningen efter den andra, och den senaste rapporten om allt skit som händer i världen, kan man ju få känslan av att läget är hopplöst. Have no fear, denna film ger ett perspektiv som kan ge tillbaka den där feelgood-känslan om att det ändå finns gott i alla fall i denna konstiga värld.

Den amerikanska drama-filmen "Pay it forward" är baserad på en roman av författaren Catherine Ryan Hyde. Idén till filmen kom från en händelse som Catherine var med om. En dag hade motorn i hennes bil börjat brinna, och dessutom befann hon sig i ett farligt kvarter. Två totala främlingar sprang mot hennes bil och hon tänkte direkt att "dessa män kommer att skada mig nu, och jag har inte ens skrivit ett testamente". Hon trodde det var kört, men så blev det inte! Männena släckte elden med risken att själva bli brända, så det blev motsatsen till vad hon förväntade sig. Catherine blev så häpen, och ville generöst uttrycka sin tacksamhet till de som släckte elden. Men när hon vänder sig om har de redan gått sin väg. Tack vare den händelse visste hon att nu ville hon fortsätta likadant och "skicka vidare" den goda gärningen.

Jag tycker att filmen riktar sig till 15 +. Det är ju trots allt en drama-film med innehåll om skilsmässor, droger, fattigdom och den kan stundtals slå till hårt. Men jag tycker det är uppfriskande att se det bredare perspektivet, att så många människor påverkades av att en människa tänkte till och omvandlade sin idé till handling.

Filmen utspelar sig i Los Angeles där unga Trevor bor

ensam med sin mamma. Mamman jobbar hårt men har tyvärr problem med alkohol. Trevor gillar skolan, och en dag kommer det en ny lärare, Mr Simonet. Han har brännskador i ansiktet och verkar inte särskilt trevlig.

Ana Anonymus, Deviant Art

Men han ger eleverna en läxa där han ställer frågan "Hur kan ni förändra världen?" Det blir en utmaning som väcker tankar hos Trevor, och det han kom fram till förändrade inte bara hans liv, utan så många fler än han någonsin kunde anat.

"Pay it forward" eller "Skicka vidare" som den heter på svenska kom 2001 och är regisserad av Mimi Leder, som senast jobbat med The morning show (2019) och gjort filmen "En kvinna bland män" (2018). Hon har jobbat med Morgan Freeman, Jon Fevreau, Robert Duvall, Felicity Jones, och Jennifer Aniston.

Pay it forward lyckas få sina tittare att komma ihåg hur viktig din del är i "The bigger picture". Budskapet är tidlöst och når alla. Sen är väl den viktigare frågan egentligen, hur skulle vi kunna få världen att tänka mer på detta sätt?

Billie Viberg

Fredrik Bernhoff

Carl Ingelsson

På DV media har vi precis fått en s k peer support som ska vara här åtminstone fram till december. Det är Billie Viberg som kommer att finnas på plats varje fredag som stöd till deltagarna. Vad är då peer support undrar vi? Nedan är ett sammandrag från en podd vi gjorde med Billie.

Peer support

- Peer support kallas också kamrattstöd, börjar Bille. Det innebär att man har en egen erfarenhet av psykisk ohälsa, och när man återhämtat sig från den och mår bra igen kan man jobba med att hjälpa andra i liknande situationer. Det har funnits i nio-tio år uppåt landet, men inte så jättelänge här i Skåne.

Då har du alltså själv haft erfarenhet av psykisk ohälsa, vill du berätta lite om hur det såg ut för dig?

- Jag har haft psykisk ohälsa sedan jag var liten. Jag hade ett häftigt humör där jag fick grova utbrott, jag har också haft ett självskadebeteende genom åren. Jag har legat inlagd på psykiatri, det har varit ganska turbulent i mitt liv. Men idag mår jag bra vilket är jätteskönt.

- Psykisk ohälsa ser olika ut från fall till fall. Jag själv fick ingen riktig behandling från psykiatri för att jag var ett sånt svårt fall. Det fanns ingen som kunde hjälpa mig överhuvudtaget, så jag har fått hjälpa mig själv genom åren. Jag har tagit till mig olika verktyg för att komma dit. Jag är faktiskt arg idag. Det har varit en tuff resa, innehållsrik men framför allt lärorik.

Hur halkade du in på det här?

- Jag gick en utbildning för att kunna bli peer support i höstas. Sen såg jag att det fanns en tjänst ledig, ett pilotprojekt inom staden som i det här stadiet ska vara året ut. Jag jobbar mycket med LSS-verksamheten, både här på DV Media och en annan verksamhet som heter Jack, jag trivs jättebra.

- Jag känner att jag kan bidra och göra skillnad. Behoven är ju väldigt stora. Sen är jag även på Sol-teamet där jag faktiskt har tre dagar i veckan. Där åker jag hem till kunder och träffar dem, och jag är också med i olika projekt även på solteamet. Man håller också på att bygga upp ett digitalt boendestöd till exempel, och vi är igång med att starta upp anhörigstödet. Jag vill mycket, mer än vad jag kan och har tillåtelse till.

Finns det någonting du inte får lov att göra?

- Man får inte gå in i en roll och försöka vara psykolog, läkare eller någonting annat utan man ska lotsa vidare. Jag måste ha ett bra förhållningssätt.

Vad var det för utbildning du gick?

- Det var en fem veckors utbildning, halvdagar, där man går igenom hur man ska förhålla sig när man jobbar med människor. Det var också tre dagar praktik samt en del rollspel som en del inte var så bekväma med. Sen är det fokus på sina egna berättelser. Det är en intensiv och lärorik utbildning där alla får berätta vad de vill om sina egna erfarenheter, och så utgår man från det.

Det låter spännande alltså. Hur ser då behovet ut på de olika verksamheterna?

- Behoven är väldigt stora, och jag ser ju att vi behövs ute i verksamheterna. Peer support är ju mer känt inom psykiatri, att jobba med patienter. Men jag ser ju att behovet också finns inom kommunen.

Är intresset stort?

- Ja det, det måste jag ju säga att det är. Och det är kanske lättare också att prata med någon som faktiskt har egen erfarenhet av dåligt mående. Då är det lättare att uttrycka sig och be om hjälp. Man känner sig tryggare, inga journaler, tystnadsplikt. Så det som sägs stannar mellan oss.

Intresset från cheferna, är det positivt?

- Åh ja, det är det. Det är positivt från alla håll tror jag. Jag får höra väldigt gott om Peer support inom Helsingborg.

Fredrik Bernhoff och Billie Viberg spelar in podd.

Hur går man tillväga då, är det bara samtal eller annat också, typ promenader?

- Man lägger upp det individuellt utifrån vad varje individ behöver. Det kan också vara återhämtningsgrupper. Fokus är på återhämtning helt enkelt. Hur mycket tid var och en behöver är individuellt, men oftast är det en timme per vecka.

Du har också en bok du kan ta hjälp av?

- Precis, återhämtningssguiden. Den använder jag ofta. Det finns ju olika uppgifter man kan göra i den boken.

Du har detta som heltidsjobb?

- Ja, och utöver det så är jag också föreläsare. Jag föreläser åtminstone en gång i veckan om dels psykisk ohälsa, dels om mina egna erfarenheter av psykisk ohälsa. Jag åker runt i hela Skåne på skolor och arbetsplatser. Jag försöker sikta in mig på kommuner och psykiatriverksamheter.

Vad gjorde du innan du började med det här?

- Då var jag sjukpensionär. Så det här har blivit en nystart kan man säga. När jag var liten så ville jag jobba med djur, på senare år har jag känt att jag vill jobba med människor.

Lyssna på podden här

Pojken och äppelträdet

Fabel av Damien Hadeng

Det var en gång en pojke som blev vän med äppelträdet i skogen. Pojken hälsade ofta på, svingade sig i trädets grenar, åt trädets äpplen och drömde om att vara skogens kung. På en solig dag, när han inte längre orkade att leka, skyddade äppelträdet pojken från solens strålar och han somnade i skuggan. Äppelträdet hade hopp om en ärlig och äkta vänskap.

Tiden gick, pojken växte upp och träffade allt mer sällan sin vän. Pojken hade nya vänner och nya intressen. Men ibland hälsade han ändå på hos äppelträdet. En dag kom han till äppelträdet, och trädet såg att han var väldigt upprörd.

”Vad har hänt, min vän?” frågade äppelträdet medan han tittade pojken i ögonen. ”Varför leker du inte längre med mig? Svingar dig i mina grenar? Drömmer du inte längre om att vara skogens kung?”
”En kung måste ha pengar, och jag har inga”, svarade pojken surt. ”Och du har inga pengar heller, träd”
”Men jag har äpplen, ta dem och sälj dem. Då har du pengar, så du kan vara min goda och glada vän igen”

Pojken plockade äpplena, tog äpplena därifrån och sålde dem. Men han kom inte tillbaka till äppelträdet och trädet väntade länge på pojken. Efter flera år kom han tillbaka och igen var han olycklig med livet.

”Varför har du inte hälsat på mig?”, frågade äppelträdet, ”Jag har saknat dig”.
”För att jag har många problem. Alla andra har familj och barn, men inte jag. Jag kan inte bilda familj om jag inte har ett hus. Vad är meningen med vår vänskap, om du inte kan ge mig ett hus?”
”Det kan jag”, svarade äppelträdet. ”Hugg ner mina grenar, och bygg dig själv vilket hus du vill. Sen kommer du vara min lyckliga vän igen”

Pojken högg ner alla trädets grenar, gick därifrån och byggde sitt hus. Han gifte sig och njöt av livet tills han blev gammal, utan att minnas sitt äppelträd. Men en dag kom han tillbaka, och igen, istället för att vara glad över att se trädet, så klagade han om sitt liv.

”Jag är trött på allt. Jag vill segla iväg, så jag slipper se någon. Jag behöver en båt, men jag inte var jag får tag i en”

Äppelträdet var tyst och tittade sorgset på sin vän. Men pojken tog fram sin yxa och högg, högg, högg i trädet. Pojken högg ner trädstammen, så han kunde göra en båt av den. Och när pojken var färdig, så lämnade han den stackars stumpan. Övergiven av sin vän.

Tiden gick och trädet växte sig stort igen. En dag kom en liten pojke fram till trädet och sa:

”Hej! Ska vi bli vänner?”

Äppelträdet skakade med alla sina grenar, men svarade honom inte. Trädet trodde inte längre på ärlig och sann vänskap.

Varför jag skrev låten ”Vilse ibland”

Ahmad Abu Hawash

Lyssna på låten här

Visst finns det olika stigar i livet, från de som leder till ljus till de som leder till mörker. Man har också funderingar kring olika frågor men man får inga svar. Ett sätt att få reda på det är att du prövar olika saker, det kan gälla droger, kärlek, stora beslut, kunskap, stjäla och mörka tankar. Det sägs att om du inte testat, får du inte uppleva det, men du får också ta konsekvenserna.

Jag skrev den låten för jag visste att det fanns en väg ut från mörkret, från misär. Gnistan till hoppet gav en glimt till ett tårögt öga, möjligheten att titta på och handskas med det man har gjort, det man har tänkt, det man upplevt och det man sett. Man strävar efter det som är bra men på mörka vägar går man vilse. Du kan gå den så kallade rätta stigen, bra jobb, bra omgivning och tjäna pengar på ett lagligt sätt. Men är du vilsen så gäller det svarta pengar, dyra bilar, mörka tankar, mörka val, mörka vägar. Det du ser på den vilsna vägen är mörkt.

Jag skrev låten vilse ibland för jag visste att det finns en väg ut för alla från deras problem, men det är inte lätt. Vet ni varför jag tror det? För jag lyckades själv.

Carl Ingelsson

Det började med ett mail i inkorgen. Det var från en Niels Looge som undrade om vi var intresserade av att vara med och starta upp en filmfestival för dagliga verksamheter i Skåne. Då vi ibland jobbar med film tyckte vi det var en kul idé, att ge förutsättningar för våra deltagare att visa sina filmer för andra på en riktig filmduk, i ett trevligt sammanhang och att träffa andra verksamheter som jobbar med samma saker. Förra året stod Lomma värd för den första festivalen, i år är det Helsingborgs tur, platsen är anrika Röda Kvarn. Så, vad är KAN-festivalen, hur började det? Initiativtagaren och eldsjälén Niels Looge-Magnusson får själv berätta.

- Under 2019 arbetade jag på en daglig verksamhet i Lund som jobbade med att skapa film. Det var där idén om en filmfestival först dök upp. Där skapade man roliga, professionella och egensinniga filmer. Jag kände att flera människor borde få möjligheten att se dessa filmer. Men även att filmskapare borde få en möjlighet att visa sina filmer för en större publik och på en inspirerande plats. Och inte bara inom daglig verksamhet.

Följande år började Niels på en annan daglig verksamhet där önskemålet om att starta en mediagrupp kom upp. Niels fortsätter entusiastiskt.

- Då kände jag direkt att den här filmfestivalen måste bli av. Jag tog kontakt med bland annat Nordisk Panorama, en internationell dokumentärfilmfestival i Malmö stad för att få mer inspiration. Där fick jag veta mer om hur man går till väga.

- Nu var det 2022 och min entusiasm för projektet växte, och jag började ägna varje ledig timme i veckan åt festivalen. Jag började att samla in information, gick på studiebesök, ringde och mejlade med andra liknande festivaler och letade efter samarbetsmöjligheter. Till slut kontaktade jag Antennen Film i Malmö och sen hittade vi flera andra verksamheter som ville vara med. Jag tog också kontakt med Studieförbundet Vuxenskolan i Lund, där Sofia Sidlov nappade direkt och har sen dess varit en eldsjäl i det hela.

- Sen började alla verksamheter träffa varandra och så började vi planera. Det blev många Teamsmöten. Lomma kommun var direkt entusiastiskt och bokade Kulturboxen, en scen på Pilängsskolan i Lomma. Vi har alltid pratat om att ha en riktig filmfestivalkänsla och det blev det med Kulturboxen! Så efter 4 år var det äntligen dags: KAN Filmfestival 2023 blev av.

Niels Looge-Magnusson

KAN 2023 på Kulturboxen i Lomma.

Vilka är då med i KAN-familjen? Niels radar upp verksamheterna:

- Mötesplatsen **Vänkretsen**, daglig verksamhet **Ork&Idé** i Kristianstad, **DV Media** i Helsingborg, **Antennen** i Malmö, **daglig verksamhet i Lomma kommun** och **DV Media** i Höörs kommun samt **Handkraft i Malmö** hoppade på festivaltåget i 2023. I år, 2024 har vi några nya KAN-familjemedlemmar som **Drömmarnas Hus** i Malmö, daglig verksamhet **Diabasen** i Lund och **Föreningen Grunden Sydöstra Skåne**. Nästa gång vill vi ha med ännu fler."

Och hur ser det ut för festivalen framöver, har ni några tankar hur festivalen ska fortsätta?

- I år blir det som sagt den 3 oktober på Röda Kvarn i Helsingborg. Vi vill också ta nästa steg, och för det behöver vi ekonomiskt stöd. En ansökan är nu inlämnad till Allmänna Arvsfonden. Det är mycket arbete med att organisera detta, och det hade varit bra om en projektgrupp kunde hålla i trådarna. Flera kommuner är involverade för att göra detta till en succé, men ytterligare stöd behövs de kommande åren.

Vad är KAN Filmfestival?

KAN Filmfestival är ett samarbete mellan filmälskare, filmskapare och Studieförbundet Vuxenskolan.

Festivalen ger personer inom mötesplatser och daglig verksamhet som arbetar med media en chans att dela sin kärlek för film och dokumentärer och att visa sina verk.

Vad är projektidén?

Projektidén är att öka delaktigheten och att utveckla tillgängligheten för att målgruppen själva med stöd och handledning ska arrangera årliga filmfestivaler och få fördjupade kunskaper inom filmskapande. Samtidigt vill vi utveckla ett socialt nätverk mellan dagliga verksamheter och mötesplatser i Skåne där deltagare i projektet kan nå varandra genom en användarvänlig kommunikationskanal.

Vi vill också utmana skillnaden mellan professionell och amatör i relation till filmskapande och festivalarrangering genom kunskapsutbyte med branschernas verkamma aktörer. Det är det ultimata målet.

Har du frågor, förslag eller något annat? Skicka mail till:

kanfilmfestival@gmail.com.

Kolla KAN Facebook

Kolla KAN Instagram

Kolla KAN Youtube

Kolla KAN Linktree

Carl Ingelsson

Chris Bergström

Ur läkarjournalen...

Alla vet ju att läkare har det stressigt. När de skriver sina journaler blir det kortfattat, ibland för kortfattat och väldigt roligt. Detta är en fortsättning från förra numret, det finns mycket material...

Bilder: Pixabay

Patienten vägde 78 kilo i hemmet innan han gick hit utan kläder.

Uppger att han klämt fingret i en bildörr och fått skavsår på foten. Uppger även att ögonen ramlar ner lite då och då.

Har svimmat av. Minns ingenting förrän patienten vaknar i sängen med två sköterskor.

Efter min semester fick jag kontakt med patientens journal.

Lastbilschaufför med god kondition som åker en mil utan att bli andfädd i vanliga fall.

Smärtan i ryggen kommer när patienten ligger raklång med båda benen på rygg.

Avföringen har samma färg som dörrarna på avdelning 19.

Patienten tål inte ost, mjölk eller smör, ej heller modern och en bror.

Söker för fästingbett i huvudet. Huvudet borttages med pincett.

Rektalundersökning avslöjade en normalstor sköldkörtel.

12 juli skulle patienten ut och jaga katten, började frysa, tog sig några Magnecyl. Mådde ej riktigt bra men reste dock till Eskilstuna. 13 juli födde hustrun en pojke på BB.

1974 fick patienten en grävskopa över sig. Sedan dess ringningar i öronen.

Hon berättade att hon varit förstoppad största delen av sitt liv tills det att hon skiljde sig.

Patienten har återigen fått ont i värken.

Patienten har små frimärken i vagina.

Söker p.g.a medvetlöshet.

Tidigare arbetat som turist.

Patienten har mandolinstor prostata.

Hon beskriver huvudvärken som spännande.

Patienten vägrade obduktionen.

Haft gallsten i vänster njure.

Sugmärken efter ryggen efter besök hos naturläkare.

Under festliga former fallit ut från en balkong.

Patienten informerad om obduktionsresultatet.

75-årig kvinna med prostatacancer.

12 cm långt, sårigt underben.

London

London Eye

Hyde Park

House of Parliament

Eddie Olofsson

Tänkvärt om sanning

Sanningen är bara tuff om du inte kan möta den.

Stewart Stafford

Sanningen är som solen. Du kan stänga den ute för en stund, men den försvinner inte.

Elvis Presley

Ju längre ett samhälle avviker från sanningen, ju mer kommer det att hata de som talar den.

George Orwell

